

ประเภทภูมิปัญญาด้าน การจัดการ

ชื่อภูมิปัญญา การเต็งกัน

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

การเต็งกัน มีความหมายเหมือนกับคำว่าไขว่กัน ในที่นี้ในกรณีที่หญิงกับชาย เกิดชอบคอพอใจกัน โดยตกลงปลงใจอยู่กันกันอย่างสามิภรรยา คู่ส่วนตัวเมียก็จะได้แจ้งให้ญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายได้รับทราบ โดยจะมีการนัดหมาย ตามธรรมเนียมพื้นบ้านพื้นเมืองแล้ว ฝ่ายหญิงจะเป็นฝ่ายไปพูดคุยให้ผู้ใหญ่ พ่อ แม่ ของฝ่ายชายได้รับรู้ว่าลูกผู้ชายของท่านได้ไปชอบคอพอใจกับลูก หลานสาวของผู้ข้า ก็ขอแจ้งด้วยการมาไขว่ มา เต็ง ให้ได้รู้ได้ทราบ หลังจากนั้นอยู่มาได้สักระยะหนึ่ง ฝ่ายชายจะไปหาฝ่ายหญิงอีก แล้วจะได้พูดจาตกลง กำหนดวันอยู่กินร่วมหอลงโรงด้วยกัน ไปจนถึงวิธีการแต่งงาน โดยฝ่ายหญิงจะไปเป็นฝ่ายไปสู่ขอฝ่ายชาย ก่อน โดยมีเครื่องไขว่ฝีอันได้แก่ สวดยหมาก สวดยพล ดอกไม้ เทียน หมากหั่ว พลุมัด พริกเกลือ ข้าว กล้วย น้ำตาล นม ตามอย่างธรรมเนียมบ้านเมืองที่ได้ปฏิบัติตามกันมา แล้วนำเอาสิ่งของนั้นแบ่งครึ่งกัน เพื่อนำเอาสิ่งที่เป็นของสักการบูชาไปบอกกล่าว ผีปู่ ผีย่า จึงได้เรียกว่า ประเพณีการเต็ง การไขว่ ผีกัน เพื่อให้ญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายได้รับรู้ และให้โชคให้พร และยอมรับสมาชิกใหม่ทั้งสองฝ่าย เข้าเป็นพ่อดอก แม่ดอกกัน สืบต่อไปถึงการกินหวาน การเต็ง นับเป็นวิธีการที่แบบยล และสมานฉันท์ สามัคคี ให้ผูกมิตร นับญาติเกี่ยวพันของผู้คน ตั้งแต่โบราณมา จึงได้เกิดเป็นประเพณีการเต็งกัน อันเป็นภูมิปัญญาปัญญาพื้นบ้าน ในด้านการจัดการของคนอำเภอเวียงสา ที่ควรจะอนุรักษ์สืบต่อไป

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น อายุ 39 ปี

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110

054 – 781105